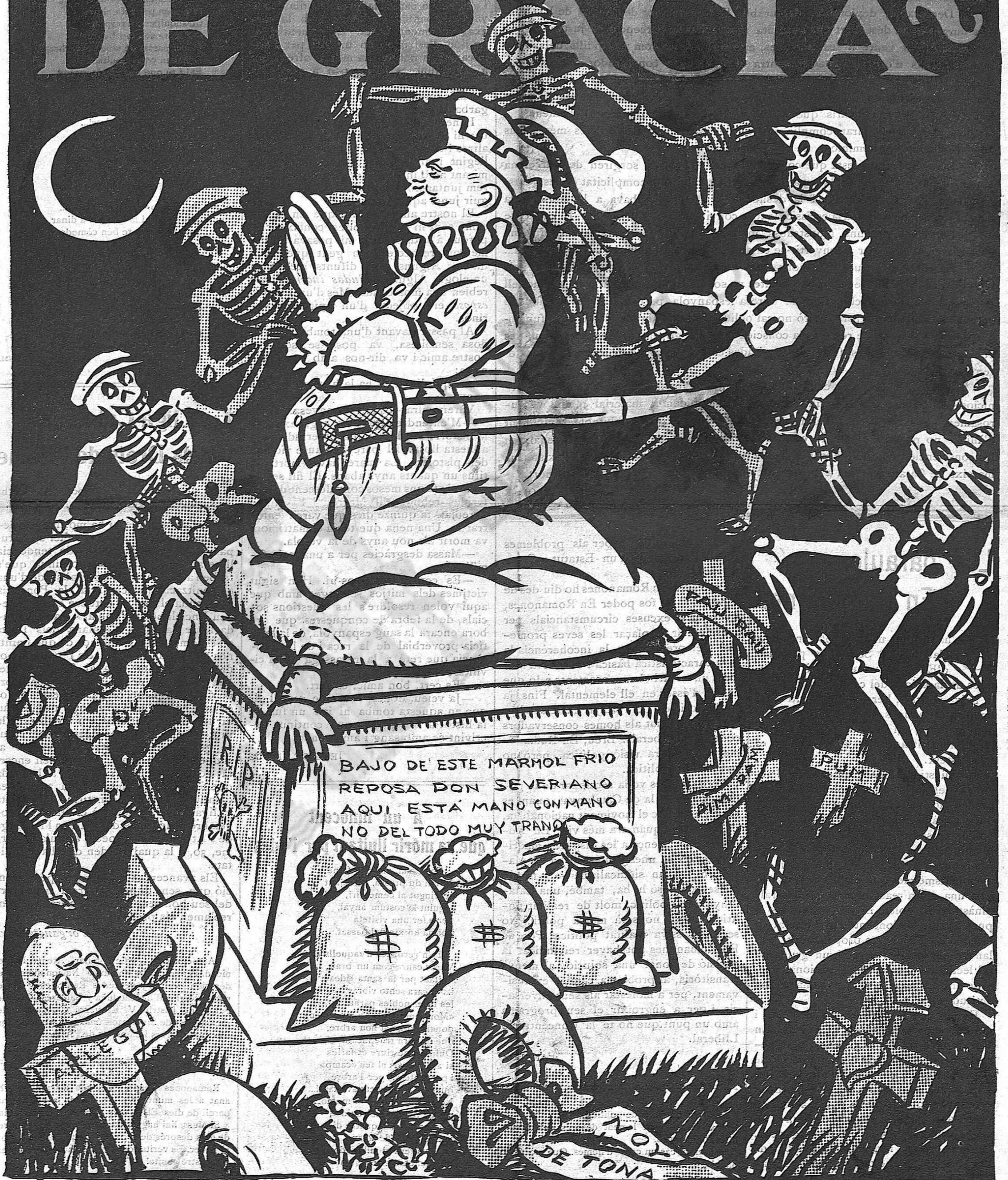

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIAS

UN PUNTO...

No, aquest punt no té salvació.

La prova terrible

Barcelona acaba de sortir d'una experiència terrible per a la seva espiritualitat. Podria creure's que la nostra ciutat, com a nucli de la consciència catalana ha estat providencialment sotmesa a una prova de capacitat per a la seva vida personal i lliure, per a l'exercici del govern de si mateixa. Hem d'enganyar-nos dient que la prova no li ha estat fatal? Lo que es debatia no era una divergència de sistemes polítics, ni una interpretació restringida o generosa, de la llei. Eren els drets més elementals de la persona, els distintius de la humanitat, les qualitats ineludibles de la civilització.

Deplorable, deplorable, deplorable! El to revelador de l'ànima de les nostres burgesies ha descobert una absoluta incapacitat de percepció de justícia i moral. Hem pogut veure a les persones més significades com a capdills dels anomenats partits d'ordre, irritades contra el governant conservador qui restablia, massa tardanament, l'imperi de la llei orgànica i del dret estatut. Hem pogut veure a representants del poble, membres del Poder legislatiu, protestant contra la destitució dels funcionaris que no sols befaen voluntàriament l'obediència a les lleis que havien jurat complir sinó que incurrien en els delictes més greus amb la càrrega ignominiosa de totes les agravants.

Les veus de protesta que contra aqueixa vergonya sorgiren de Barcelona varen quedar ofegades per la covardia, la indiferència o la complicitat de les gents. Un silenci glacial les acollia. I la deshonra de la ciutat arribava a la consciència europea com una voluntària escissió de tota convivència lleal i jurídica. El concepte de governament, per una monstruosa inversió, havia deixat d'ésser la suprema garantia ciutadana, per a convertir-se en soterrània i dissimulada gestació de crim...

Se dirà: en aqueixa deshonra hi ve compresa tota Espanya, ja que dels seus governs i de les seves forces ocultes va sorgir l'exigència immediata d'aquell sistema; i a la tradició clàssica de la duresa espanyola pertanyien els funcionaris culpables d'aquells horrors. Però no cal oblidar que la caiguda d'aqueixos funcionaris se deu al retop de remordida consciència d'un governant central; i que les veus parlamentàries més fortament regirades contra aquelles truculències no foren veus catalanes.

Aquesta és una hora crítica i solemnia. Un fogar de malura espiritual perniciosíssima, bastant més perillós que el fogar d'epidèmia material també venturosament apagat, acaba d'extingir-se. Però si un fort i salutable revifament d'ànima no posa la cendra de contrició sobre el front de Barcelona, i renaix en les consciències envilides el sentit de la perduda consciència jurídica, l'existència mateixa de Catalunya com a factor nacional de civilització corre perill de mort.

GABRIEL ALOMAR

Les paraules d'En Romanones

S'ha produït un fet important per a Catalunya. Són unes paraules d'En Romanones. Això de que unes declaracions del comte prototip de la baixa política, hereu de les entremaliadures sagastines, pugnin projectar-se, amb eficàcia, en la vida catalana, pot semblar arbitrari i fins grotesc, però el fet existeix.

La qüestió catalana intenten eliminar-la dels programes polítics i de les preocupacions espanyoles; fent veure, unes vegades, que és un nacionalisme fictici, o simulant que's tracta d'una plataforma de la «Lliga Regionalista». Els republicans espanyols, no parlen del nacionalisme més que per a presentar-lo com una causa reaccionària. Els lliberals dinàstics no volen ni parlar-ne, fins al punt de que la Concentració Lliberal no l'esmenta en les seves propagandes. Solament els socialistes, i algun grup intel·lectual, tenen per al nacionalisme, si no una cordialitat, al menys una serena actitud reflexiva.

En mig de la displicència dels uns i del deliberat menyspreu dels altres, En Romanones afirma l'existència d'un peremptori problema català, i anuncia que si arriba a ésser govern el plantejarà per a que pugui arribar a realitat l'Estatut acordat en 1919. Aquesta és una afirmació terminant. Aquest és el programa d'un home que pot arribar a ésser govern. Res de Juntes, reducció de gastos i de burocràcia, limitació de l'acció al Ma-

rrroc, ambient lliberal per als problemes socials i otorgació d'un Estatut a Catalunya.

Però això En Romanones ho diu des de l'oposició. Si fos poder En Romanones, no trobaria excuses circumstancials per a esmortuir o aplacar les seves promesses? Sempre ha estat la incoherència la seva característica bàsica i és la seva història un rosari de mancaments a lo que hauria d'ésser en ell elemental. Fins ja en l'oposició, per pruija d'entremaliadures, ha apoiat als homes conservadors contra els lliberals. Breu; En Romanones té una clara visió política, però no pas mèdula política.

Però quan es volia seccionar de la política general, la de Catalunya, quan es tenia per arcaic el moviment nacionalista, precisament, quan era més viu, En Romanones, el llença a les disputes madrilenyes. Hi ha unes Juntes, hi ha un Marroc, hi ha un sindicalisme—els hi diu als seus,—però hi ha, també, una Catalunya. Molt polític; molt de realitat política. Però, no serà massa polític? No serà excessiva realitat política? Perquè En Romanones pot haver reivindicat la decisió de donar una solució, al menys transitòria, al problema català, exclusivament, per a molestar als seus adversaris, i per a engroixir el seu programa amb un punt que no té la Concentració Lliberal.

PARADOX

Hi haurà un canvi de política?
Això es pregunta la gent després del discurs d'En Romanones.
No; en tot cas un canvi d'homes. Que no és lo mateix.

La història d'Espanya

Seguint la tradicional costum varem anar el dia de Tot Sants al cementiri. No hi varem anar al seu dia assenyalat, que és el dia dels Morts, perquè nosaltres, vulgus, ens arreglem les coses a gust i a comoditat nostra i no ens deixem arrenglar pel calendari.

Ademés, és més alegre el cementiri el dia de Tot Sants que el dia dels Morts. El dia u hi va el poble com a una festa i s'hi veuen cares rialleres. El dia dos hi va l'aristocràcia endolada amb la cara exageradament trista. El cementiri és un lloc d'esbarjo i no un siti per a somnicar-hi en públic. La millor ofrena per a un difunt es enyorar-lo a casa. Un pietós record guardat al fons de l'ànima val més que una dotzena de llànties i una garba de flors.

I anem al cas. Al cementiri varem trobar-hi un amic que anava sol com nosaltres i com nosaltres repartia el temps llegint indiferentment lletres lletjoses i mirant amb interès cares boniques. Varem juntar-nos amb ell i varem prosseguir junts aquell passeig.

El nostre amic sembla que en aquell camp sant hi tenia moltes coneixences, perquè a cada tomba hi posava un comentari respecte a la gent que vivia dintre. Alguns, pocs difunts, mereixien un elogi. Algunes vídues inconsolables rebien una mossegada. Més d'un *querido esposo* era objecte d'un epígrama verinos.

Al passar davant d'una tomba d'agrada senzillesa, va posar-se seriós el nostre amic i va dir-nos amb veu comosa:

—Aquí dintre hi ha la història de Espanya.

Varem mirar-lo amb estranyesa.

—M'entendreu quan us hagi explicat la història de la família enterrada sota aquesta llosa. El pare va caure víctima dels pistolers. La mare havia mort del tifus un quant anys abans. El fill segon va venir fa uns mesos convallescent d'unes ferides rebudes al Marroc i havent-se agreujat, fa quinze dies que varen enterrar-lo. Una nena que tenia el matrimoni va morir als nou anys de la verola.

—Massa desgràcies per a una sola família.

—Es cert i fixen-vos-hi. Han sigut víctimes dels mitjos salvatges amb que aquí volen resoldre's les qüestions socials, de la febra de conquestes que arbora encara la sang espanyola, de la brutícia proverbial de la raça i de la ignorància que reté a la rerassaga de la civilització.

—Es cert, bon amic, és cert.

—Ja veieu, doncs, com tinc raó al dir que an aquesta tomba hi jau un full de la història d'Espanya que continua escrivint-se amb sang i amb ronya.

JEPH DE JESPU

A un innocent que va morir lluitant per l'idea

Com avui, amic, la feina no em du pressa, passejant he vingut al cementiri, seguint la costum anyal, per a fer una visiteta i parlar un xic del passat.

Te'n recordes d'aquell dia?

Vares caure com un brau,

lluïtant per la santa idea,

i... encara sento vibrar

les teves nobles paraules:

«Moro amb gust. La meua sang

donarà força al nou arbre,

que un jorn fructificarà»

Quin tip de riure et faries

si ara anessis al teu «camp»

i preguntessis per l'arbre

que a tu et preocupava tant!

No en queda d'ell ni memòria!

ple de pudor, mal cuidat,

va morir-se als quatre dies,

i en el magnífic solar,

del qual era el millor adorno,

uns quants llestos ciutadans

varen plantar-hi una vinya, que no et pots imaginar els esplèndits fruits que dóna des de fa una pila d'anys, tant en raïms saborosos com en vi de qualitat, que es beu en els municipis, diputacions provincials, sinecures, canongies i altres llocs privilegiats. Algú que encara conserva el cor una mica sà, devegades diu: ¡L'arbre? I els pagesos avisats, explotadors de la vinya, somriuen per sota el nas i tranquilament responen: —Encara sou tan babaus? Ja han passat de moda els arbres! Donaven poc «resultat». — Eh! I tu que per un visqueres! Tu que amb ton intens afany vigilares sa creixença, regant-lo amb la teva sang, i un dia per ell morires!... Han passat de moda, saps? I els que avui encara creuen, són uns ximpls, uns babaus, uns il·lusos, que en sa vida es veuran junts quatre rals...

Però... prou, amic caríssim, que és tard i haig d'anà a dinar. Torna a posar-te ben còmode en el teu amagatall, dorm tranquil, i jo et prometo que l'any vinent, si no hi ha cap entrebanc que m'ho privi, continuarem desgranant aquesta amable conversa i tornarem a parlar de l'idea, de la vinya, dels llestos i dels babaus.

C. GUMÀ

La Lliga Catalana dels Drets de l'Home

L'Ateneu Enciclopèdic Popular ha fet la següent crida:

Considerant que hi ha moltíssima necessitat que a Catalunya es faci un agrupament de tots els esperits de tendència lliberal davant l'amenaça contínua que's troben aquests per l'imperi absurde d'una entronització reaccionària, la Ponència nomenada el dia 9 d'octubre en el «Ateneu Enciclopèdic Popular», va a la fundació de la Lliga Catalana dels Drets de l'Home, en la confiança de que unint-nos tots en un bloc macis i potent, podrem així plantar cara al flagell crudel que no's cansa de fer-nos víctimes a tort i a dret, volguent ofegar i destruir tot ço més noble i més gran que pugui gaudir un poble mitjanament civilitzat: la lliure expressió de ses idees. Volem creure que aqueixa entitat, responent al símbol que l'informa, trobarà ben encertat nostre propòsit, i acudirà a la crida que fem per a celebrar una assemblea d'entitats a fi de constituir la susdita «Lliga», que s'efectuarà el dia 5 de Novembre, a les onze del matí en l'hostatge de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, Carme, 30, a la qual queden des d'ara invitats.

Els avancem moltes mercès per l'atenció que, sens dubte, esperem mereixerà del seu bon sentit aquesta obra, que tant reclamem els presents moments.

La Ponència organitzadora

Ateneu Enciclopèdic Popular. Ateneo Humanidad. Federació Democràtica Nacionalista. Federación local de Juventudes Radicales y Federación Regional de Cataluña y Baleares. Casa del Pueblo del Distrito V. Esquerra Catalana. Federación local de Sindicatos Únicos. Asociación Instructiva d'obrers i empleats de l'Ajuntament.

Romanones, després del seu discurs, se n'ha anat a les muntanyes de Toledo a reposar un parell de dies. Els homes nostres es cansen aviat. Si Mussolini hagués hagut de reposar un parell de dies després de cada discurs no hauria arribat al poder. Es veritat que encara no té els diners del nostre comte!

Epitafis funeraris

Reposa en la santa pau
un cavaller molt decent;
ha deixat per tota herència
el carnet de sometent.

Sota aquesta llosa freda
hi ha tota una redacció
que de tan trista i tan tèntrica
la mort li feu un petó.

Aquí jau per sempre més
un pobre empleat de banca
que de tant tocar diners
va morir sense una blanca.

E. GRAELLS CASTELLS

NOTES DE FORA

PUIGREIG

Colònia Pons.—Es molt de lamentar lo que fa anys està passant en aquesta Colònia, de la disciplina a que ens veiem sotmesos pels elements directores, talment cabos de vara. Per això ens mou a fer públic després de tants anys de sofrir les seves impertinències, l'últim fet ocorregut dies endarrera en el que hi prengueren part el director i un encarregat que ja de temps hi està versat en aquesta mena d'atropells.

Dos nens i dues nenes, que per cert no tenen l'edat reglamentària per a treballar a la fàbrica, tenien la costum d'enviar-se cartes amb paraules bastant grolleres. Ve't aquí que l'altre dia l'encarregat dit, els en prengué dues que foren entregades al director, i enterats d'elles, cridaren als nens i nenes corresponents, fent-los entrar a un departament que ja molts coneixen pel nom de «Sala de rebre», i després d'un llarg careig els propinaren uns mastagots de «padre y señor mio», i per últim no satisfets encara, els acompanyaren agafats fortament per l'orella, al treball, fent-los jurar que no hi tornarien més.

Després tement la ira dels seus pares, si s'entrevaren del seu mal comportament, digueren que els seus fills havien escrit unes paraules tan immorals i fastigoses.

Els seus pares en saber-ho i tan sols perquè no havia dit el senyor director, no cuidant-se

Col·loqui sentimental

Els veïns. — Bé podien anar a cercar un lloc més solitari.

de saber la veritat, en arribar a casa bofetejaren a llurs fills.

Fem constar que entre els nens, un no fou atropellat perquè és fill d'un majordom també inquisidor com els altres, siguent el que tenia més culpa.

Ara bé: Què per ventura aquests nens no tenen pares per a corregir-los, i quin dret teniu de pegar-los? Complint en el treball com fan, malgrat els seus pocs anys—cap d'ells arriba als deu—a la fàbrica no els han d'exigir res més.

Si hi ha pares que permeten que els seus fills siguin atropellats, altres n'hi ha de més dignitat que no voldran que facin semblants coses als seus, i esperem que en lo successiu s'esmenaran els majordoms, perquè no estem disposats a aguantar cinismes ni serem a la banda dels del indiferentisme.

I finalment, cridem l'atenció del burgès perquè miri detingudament quina directiva té a casa que's cuida de semblants coses d'ordre privat deixant descuidades les seves obligacions.

UNS PARES PREVISORS

Mortuòries

Mireu si es toca tardà el marit de donya Flor, que si a algún enterro va fins al difunt troba fora.

Jau aquí En Beraat Russell que pel Paralel passava

i així que a un mort saludava un auto va matà a n'ell

En eixa tomba gloriosa jau don Clodoaldo, el de marres, que'l dia onze de setembre va morir de mal de barres.

En eixa fossa enterrada hi jau la sogra d'En Tendre no pugent fè rabià al gendre morí de la enrabiada.

En eixa fossa comuna Na Cid, infelic hi ha enterrada; anà al Rif a fer fortuna... i morí d'una Rif... ada.

JOAN PASCUAL

La pàtria i la família

La família estava composta d'En Quim, home de 51 anys, Na Maria, sa muller, i En Joanet, el fill, noi de 21 anys, aixirrit i entremaliat. Sa casa era blanca, simpàtica per la blenor, simpàtica per la netedat, simpàtica per l'alegria. L'esclat de riure era continu; reien el pare i la mare al contemplar al fill, reia el fill al veure la satisfacció dels pares i fins els ocells empresonats en dues gàbies acompanyaven al goig amb sos cants melodiosos.

La galeria estava adornada de testos de terra que's tocaven un a l'altre, tots roblerts de fulles verdes i entremig de les fulles s'alçava tota ufanosa la testa groga, blanca o vermella, d'una flor que també tota satisfeta, ajudava amb son perfum al benestar que's respirava. En Quim i la Maria ja decantats a la vellesa, a l'edat que unes ulleres o un bastó fan el servei d'un bon amic, vivien per al fill; era gran l'amor, l'estima que li tenien.

Treballadors de tota la vida, els seus estalvis varen servir per a fer un cos sà, un cervell clar i un cor bo. I a sos pares

Batallades de tot arreu

EL DIA DE NOCES

A les noces d'En Guillem de Hohenzollern ja no cal dir que hi assistiran, per més que's celebren en la intimitat, lo bo i millor de les Corts encara existents i que estan acabant l'existència.

Tots els convidats hi seran, o hi creuran ésser-hi amb dret, amb un dret adquirit aneu a sapiguer per què.

L'ex Kaiser d'Alemanya somriurà a tots, per tothom tindrà un somris, un elogi, per les dames una galania, pel vell general un record guerrer, pel diplomàtic una frase justa, tot això mirant amorosit a la seva esposa.

Però ve't aquí que fóra curiós sapiguer quina mena de posat hi faria si per la porta més grossa, la més ampla, del castell on està hostatjat, hi vegés entrar a munts, a milers, a tots els que seguint-lo o volgüent aturar la seva empena els hi fou truncada la fantasia de la vida.

Hi haurien d'entrar, no pas amb posat tèntric, venjatiu, no; alegres, riallers, amb ganes de moure gresca, volgüent disfrutar. Si això fos possible, si la joventut que arreu d'Europa dorm el somni etern i formant cavalcada macabre es presentessin a les noces d'En Guillem de Hohenzollern, fóra una manifestació imponent; fóra un espetegar d'ossos que escriuixiria; fóra un gran espectacle de color de cendra; fóra la visió

avençada del Judici Final, amb una corredissa de membres d'ací i d'allà, cercant el seu parió, fent un soroll estrany, una música tèntrica, solemnement funerària, que irònicament contrastaria i encara augmentaria, amb l'alegria d'aquells resuscitats.

I després que tots fossin arribats al castell on s'hostatja l'ex Kaiser, el podrien voltar i al seu voltant ballar-hi una sardana, la gran sardana dels morts. I després, agafar-lo, cercar a tots als que amb ell feren conxorxa i anar-los posant al mig de la immensa anella d'ossos i anar ballant, ballant, fins que als culpables de tants crims els hi caiguessin els ulls de tanta por que tinguessin.

ELS PISOS

Això dels pisos i qui diu pisos diu cases, perquè no és solament els pisos que van cars, sinó que són les cases, perquè si les cases anessin barates és clar que també hi anirien els pisos, és una qüestió que té amoinats, no tan solament als simpàtics habitants de la nostra ciutat de Barcelona i extensions que diu aquell, sinó a tots aquells que han passat i estan passant pel trànsit més o menys dolorós de la vida.

Aneu on volgüeu i per tot trobeu plantejat el mateix conflicte: El propietari i el llogater, dos enemics irreconciliables.

Però això sí, un hom es juga un peix, encara que només sigui d'aigua dolça, que enlloc per més que hom camini, volti i miri, trobarà una mena de governants de la mena i manera que són els nostres.

A Viena, la ciutat de la fam, de la tragèdia grossa, també hi està plantejada la qüestió dels lloguers i la manca de pisos o de cases. Però a canvi de la manca de menjar i de habitació, no hi ha pas manca de sentit comú en els governants i sort tenen d'això els vienesos.

Els propietaris de Viena, posant-se un xic farrucos han amenaçat amb la resistència passiva, amb la vaga general inclús. Si an aquí es produís un fet d'aquests, ai, Sant Baldiri ens guardi ja podríem parar casa al bell mig de la plaça de Catalunya.

Però el govern de Viena, no obra com obraria amb seguretat el de Madrid. El de la capital de la pobre Àustria, ha respost a la mena de ultimatum dels propietaris fent-los passar el temps necessari per a reflexionar an allí on nosaltres hi

tanquem els homes que tenen la dissort de pensar diferent de lo que la majoria pensa.

No cal dir que els llogaters estan al costat del govern. Així dona gust.

An aquí també ho farem això. Però serà tard. Però és allò que diuen: Mentre hi ha vida... un hom es va morint d'engúnia en un pis que no s'hi pot bellugar.

EL GRAN APAT

El déu Mars, el déu de la guerra, el ferotge, el de la sang i el rebombori, i de la pólvora, estarà de festa. Oïd l'apat que pot celebrar el patró de les matances humanes. Ni an aquells ditxosos temps en que una munició de déus regien el destí dels homes es vegé millor peixat. Que són les famoses hecatombes comparades amb els sacrificis que actualment se li fan! Vès si hom pot comparar el sacrifici de cent bous de peus giradissos amb el de milers d'homes, plens de vida, en la flor de la seva joventut.

Que bé que deu trobar-s'hi aquest terrible déu grapejant amb alegria tot el pilot de carn humana, assaborint el viu immens de sang, mastegant fruicio-sament els ossos per a ell tendres de tota la joventalla morta quan davant de llurs esgüards la vida començava a mostrar-se color de rosa i plena de llum.

Es el del déu Mars, un apat que no té preu, mai vist, mai igualat. L'home per a contentar al déu, ha cercat la manera més estrafalària de sacrificar a la víctima.

Cal pensar amb l'enveja dels altres déus, de tots aquells déus que a l'Olimp resten oblidats pels homes des de que se'ls hi va ocórrer que hi podia existir el cel. Amb seguretat que s'hauran enflaquit, llur estat serà miserios, precari. Tots patiran fam menys Mars, el déu favorecut, l'inoblidable, el que ara i sempre ha estat present a la imaginació dels homes.

Quina satisfacció deu ésser la seva quan els capdavanters dels nostres estats atien als seus homes contra els altres, com gossos de presa! La seva boccassa es deu aixamplar, deu treure la seva llengua llarga, molt llarga i amb seguretat que per endavant ja deu paladar el gust de la carn jove i fresca.

Tot Sants i Diada dels Morts. Diades que hom dedica an els que ens han deixat. Festes de plors i de tristesses. Records. Funcions religioses que diríem a benefici de les ànimes que han passat a les regions ignotes.

Quan bé no estaria, senyor, que els pobles en fessin una festa nacional, d'aquesta diada de Tot Sants.

Si durant tot l'any, per capricis ignorables, per propis interessos, per intrusions inacceptables, al déu Mars se li ofrenen milers de vides d'homes que no han comès altre pecat que el d'ésser folls, perquè per una vegada tan sols, no se li sacrifiquen als culpables d'aquesta carnisseria?

Estem convençuts de que qui és capaç d'ordenar hecatombes humanes no té l'ànima molt bona, ni l'ànima ni res. Doncs a veure si amb tanta maulura feien agafar al déu Mars una indigestió que acabés amb els dies de la seva vida, i a veure també si els que quedaven es desvesaven de fer sacrificis humans.

El déu de la guerra

Les noces macabres

a l'escoltar les alabances de la bondat d'En Joanet els hi brotaven llàgrimes de plaer que els hi venien rostre avall. I quant s'enorgullia En Quim dels sentiments bons del seu fill! Encara que de pocs estudis, ja veia ell amb claretat que lo que falta an el món són homes de cor, que la bondat val tant com la saviesa, que si tothom hagués sigut com el seu fill, les calamitats desapareixerien i les desgràcies se suportarien amb més resignació.

Però tot en aquest món acaba; va venir un dia que els ocells de la casa deixaren de cantar amb to alegroï, els raigs de sol, al penetrar per les esclatxes de les portes i finestres ja no semblaven boira daurada, els colors de les flors no eren d'un groc i vermell pronunciat, sinó pansit i melancòlic.

Feia un any que En Joanet es trobava al Marroc a defensar la pàtria. La sort així va disposar-ho. Oh, amb quina braó combatiren en el combat de X!... Els diaris anaven plens de les seves proeses, varen vèncer; els que hi moriren, En Joanet fou un d'ells, no feren com herois. En una plana d'or s'escrigué a la història el fet de la gran victòria de X...

Mort el fill, la tristesa filtrà a dintre de la casa d'En Quim. Va morir aquest; sa muller va seguir-lo mesos després. Quatre amics anaren fins al cementiri; a la fossa abandonada no hi sortiren més que herbes i punxes. Al llibre de la humanitat va escriure's un cop més, una pàgina d'ingratitude.

P. ARENAS

POEMES MINÚSCOLS

HIGEA

Quan vaig veure tantes mosques
vaig preguntar per l'higiene
i em van dir que d'aquest nom
al poble ningú se'n deia.

EL MALALT

L'han portat a cà'l Pastor
—un vell que cura de gràcia—
perquè li sembla que té
la post del pit espatllada.

FESTA MAJOR

Al matí, a les deu, ofici,
a la tarda, processó,
a la nit, ball a cà'l Gori,
i demà, Déu me perdó.

LLEIS NATURALS

El cuquet manté a l'alosa
i l'alosa a l'esperver,
l'esperver se'l menja l'àliga,
i el dret a la vida, què?

LA CÀCERA

Ferit de bala, el senglar
bufa, i passant tot ho arrasa;
tants cans com l'han abordat
els ha deixat panxa enlaire.

L'ALBAT

Va morir, pobre nenet,
ofegat per la diftèria;
per mi, el varen ofegar
la ignorància i la misèria.

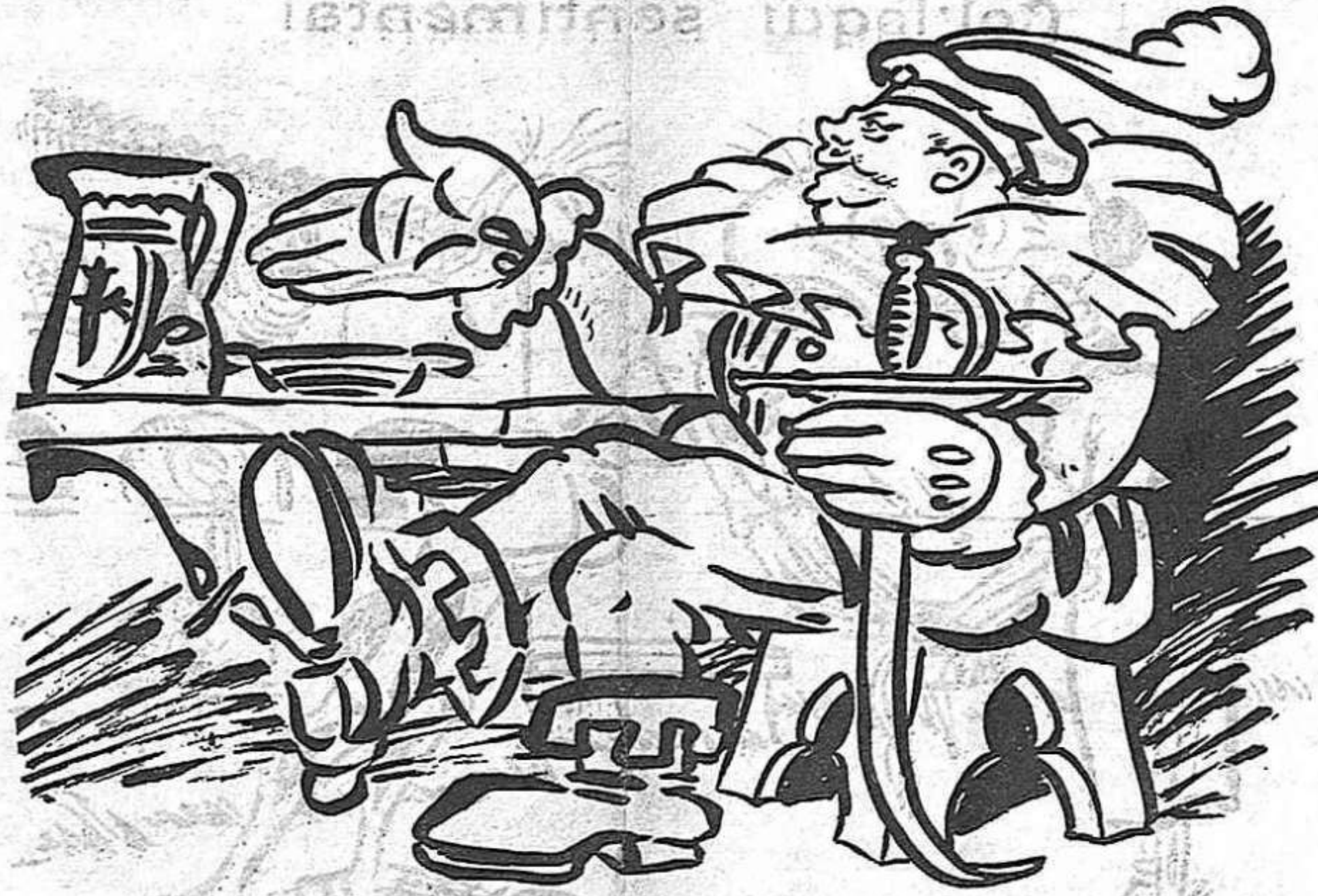
INERCIA

Les seves parts de rosari
resa l'avia cada nit
perquè així van ensenyar-li
i ella vol deixar-ho així.

F. GIRONELLA

Un escriptor polític francès ha escrit molt justament que la gent s'enganya amb els polítics perquè creu que des del poder posaran en els seus actes la mateixa força, intel·ligència i passió que han posat en les seves paraules des de la oposició. Un discurs, una mica ben fet, és gairebé sempre una esperança. Un acte, sol ésser una decepció.

NOTES DE LA SETMANA

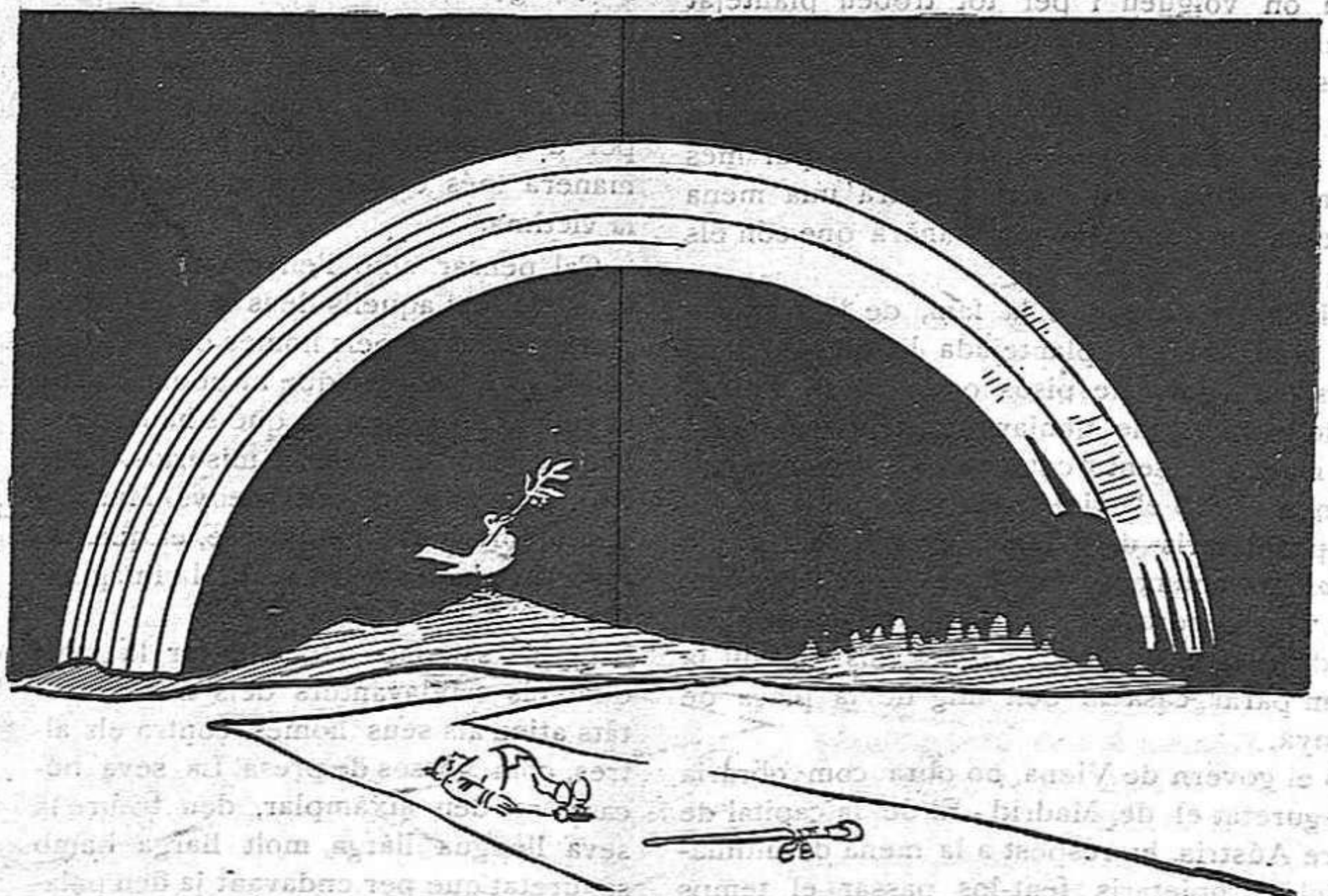
— «Búsqüenme los refidores, quien se precie que me ataje, a ver si hay quien me aventaje en ley, fugas y en amores.»

— A quest any no vé d'una, Tomaseta, que van molt barates.

— «Buen lance, vivan los cielos! Esos son los que dan fama.»

Aquí pau i allà glòria!

Novembr

La nina que té deu anys
ha portat les sempre viues
on reposa eternament
aquell que donà llur vida.
Quan veu passar al seu prop
corones blanques de roses,
exclama plena d'afany:
—Vès les mèves, que són pobres!

Un vellet que l'ha escoltat
li diu amb veu fredolica:
—Les teves mai moriran,
car hi han tos plors, bella nina:

i en moltes d'aquestes flors
que sols al esguard encisen
en cada fulla hi ha un crim
i una falsetat les lliga.

EMILI GRAELLS CASTELLS

REPICS

Són els nostres periòdics essencialment rutinaris. Són una mena de moltons de Panurge. L'un darrera l'altre han anat parlant de l'atemptat frustrat contra l'ex governador civil. I Déu sap—i algú altre també—si hi hagué tal atemptat. Aquí vé a tòm allò d'aquell personatge imaginari que va inventar-se temps endarrera un periodista facciós. Amb la meua voluntat n'hi ha prou—digué—perquè els fets d'aquest personatge rodin durant uns dies per la premsa de Barcelona. I així va ésser. Durant quinze dies la majoria de periòdics parlaren dels fets d'un personatge que no ha existit mai.

N'hi hagué prou amb la voluntat del periodista irònic... i amb la idiosincràcia de la nostra premsa. Lloable en tots conceptes l'activitat de l'Ateneu Enciclopèdic Popular. Aquesta setmana hi ha dissertat l'Eugeni d'Ors. Quina fuetada als polítics mentiders, als venedors de mercaderies averiades sota el pabelló d'ideal i de llibertat! Molt bé que es comenci per En Lloyd George i altres eminències estrangeres, però aviat cal fer el mateix amb els d'aquí, i treure caretes.

Aquest any no hem visitat els cementiris, no hem tingut temps Creuen per això que no hem passat per davant dels morts? Recorren la ciutat n'hem trobat a cents i si haguessim entrat a certes entitats polítiques o literàries i sobre tot a altres que's diuen círculos de varies menes, els morts que hauríem vist haurien estat tants que nostra ciutat hauria semblat un cementiri.

Una comissió de mares de soldats que ja fa temps que haurien d'ésser repatriats i no ho són, va acudint ací i allà en demanda de justícia. Innocents mares! Si tenen la desgràcia que en els batallons on hi ha els seus fills no hi hagi cap fill, nebot o parent de país gros, ja estan llestes! Que esperin assentades, que l'any vinent, pel dia dels Morts, ja en tornarem a parlar!

El triomf d'En Mussolini, que ha passat a cap del Govern italià, ha causat gran sensació en tot el món. Tota la premsa europea en parla llargament, com d'un aconxeixement inaudit. Aquests italians són, realment, la gent més intel·ligent de la terra. I la que dona més sorpreses! Mussolini al poder pot ésser un geni i pot ésser, també, una castanya. Però lo que hi ha de bonic en tot això, és que no s'espera que un home es consumeixi de vellesa i agoti totes les seves forces abans de donar-li el poder. Aquí el tens—li ha dit el rei d'Itàlia—manal.

Si, decididament els italians són la gent que fan certa la nostra dita: O faixa o caixa. Ara comença per En Mussolini el camí punxós i costarut!

El governador segueix dient coses. Sembla que és amic d'enraonar. Això no ens agrada massa. Pobres de nosaltres si ens resultés un general Burguete!

Sembla, segons declaracions del governador, que tant els del Sindicat Unic com els del Lliure estan freturosos de pau i concòrdia. Si això és cert, que ho desitgem amb tota l'ànima, serà l'aconteixement més gran de Barcelona d'uns anys ençà. I sobre tot, convidarà a reflexionar respecte a l'actuació de certes figures.

No serà inútil fer-se aquesta pregunta: Si la sang crida sang, perquè voler imposar la pau amb les armes de la guerra?